

MÜLTECİLERİN HUKUK STATÜSÜNE İLİŞKİN 1967 PROTOKOLÜ

İŞBU PROTOKOLE TARAF DEVLETLER,

Cenevre'de 28 Temmuz 1951 tarihinde imzalanan Mültecilerin Hukuki Durumuna ilişkin Sözleşme'nin (bundan böyle Sözleşme diye anılacaktır), sadece 1 Ocak 1951'den önce meydana gelmiş olaylar sonucunda mülteci olan şahısları kapsadığını dikkate alarak,

Sözleşme'nin kabulünden bu yana, yeni mülteci ortamlarının ortaya çıktığını ve bu nedenle, söz konusu mültecilerin, Sözleşme'nin kapsamına giremeye bileceğini dikkate alarak,

Sözleşme'deki tanımın kapsamına giren bütün mültecilerin, Ocak 1951 tarih sınırlamasına bakılmaksızın eşit hukuki statüden yararlanmalarının arzu edilir olduğunu dikkate alarak,

Aşağıdaki konular üzerinde ANLAŞMIŞLARDIR:

1. Madde

1. İşbu Protokole Taraf Devletler, Sözleşme'nin 2 ila 34. maddelerini aşağıda tanımlanan mültecilere uygulamayı taahhüt ederler.
2. İşbu Protokol bakımından, bu maddenin 3. fıkrasının uygulanması hali dışında, "mülteci" terimi, Sözleşme'nin 1. maddesinin A 2 kısmında mevcut "1 Ocak 1951'den önce meydana gelen olaylar sonucunda ve ....." ve "söz konusu olaylar sonucunda" ifadeleri metinden çıkarılmış addedilerek, Sözleşme'nin 1. maddesinde yer alan tanıma giren her şahıs anlamına gelecektir.
3. İşbu Protokol, Sözleşme'ye Taraf Devletlerce, Sözleşme'nin madde 1 B (1) (a) hükmüne göre yapılan mevcut duyuruların, madde 1 B (2) çerçevesinde genişletilmedikçe, bu Protokol bakımından da geçerli olması koşuluyla, Taraf Devletler, işbu Protokolü, hiç bir coğrafi sınırlama yapılmaksızın uygulayacaklardır.

2. Madde

1. İşbu Protokol'e Taraf Devletler, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Ofisi veya onun yerini alabilecek diğer herhangi bir Birleşmiş Milletler'e bağlı kuruluş ile, görevlerinin yerine getirilmesi sırasında işbirliğinde bulunmayı taahhüt ederler ve özellikle işbu Protokol hükümlerinin uygulanmasına nezaret etme görevini kolaylaştıracaklardır.
2. Yüksek Komiserlik Ofisi'nin veya onun yerini alabilecek diğer herhangi bir Birleşmiş Milletler'e bağlı kuruluşun, Birleşmiş Milletler'in yetkili organlarına rapor vermesini sağlamak için, işbu Protokol'e taraf Devletler aşağıdaki konular hakkında talep edilecek bilgi ve istatistikleri uygun bir şekilde sağlamayı taahhüt ederler:
  - (a) Mültecilerin durumu;
  - (b) İşbu Protokol'ün uygulanması;
  - (c) Mültecilerle ilgili mevcut veya sonradan yürürlüğe girebilecek kanunlar, yönetmelikler ve kararnameleler.

3. Madde

İşbu Protokol'e Taraf Devletler, bu Protokol'ün uygulanmasını sağlamak amacıyla yürürlüğe koyacakları yasaları ve yönetmelikleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne bildireceklerdir.

4. Madde

İşbu Protokol'e Taraf Devletler arasında bu Protokol'ün yorumlanması veya uygulanması ile ilgili olan ve başka yollarla çözülemeyen herhangi bir uyuşmazlık, bu uyuşmazlığın taraflarından herhangi birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı'na götürülecektir.

5. Madde

İşbu Protokol, Sözleşme'ye Taraf bütün Devletlerin ve herhangi bir Birleşmiş Milletler üyesi Devletin veya herhangi bir ihtisas kuruluşu üyesinin veya Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından katılmaya davet edilmiş olanların Taraf olmasına açık olacaktır. Taraf olma, taraf oluş belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne ulaştırılmasıyla yürürlüğe girecektir.

6. Madde

Federal Devlet Hükümü Uniter olmayan veya Federal bir devlet için aşağıdaki hükümler uygulanacaktır:

(a) İşbu Protokol'ün, 1. maddesinin 1. fıkrası gereğince uygulanacak olan ve federal yasama organının yasama yetkisine giren Sözleşme maddeleri konusunda, Federal Hükümetin yükümlülükleri, Federal Devlet olmayan Taraf Devletlerin yükümlülükleri ile aynı olacaktır;

(b) İşbu Protokol'ün 1. maddesinin, 1. fıkrası çerçevesinde uygulanması gereken ve Federasyonun anayasal sistemine göre, Federasyonu oluşturan devletlerin, eyaletlerin veya kantonların yasama yetkisi içine giren Sözleşme maddeleriyle ilgili olarak, Federal Hükümet, bu tür maddeleri, mümkün olan en kısa zamanda, olumlu bir yorumla, federe devletlerin, eyaletlerin veya kantonların yetkili makamlarının dikkatine sunacaktır;

(c) İşbu Protokol'e Taraf Federal bir Devlet, herhangi bir başka Taraf Devletin, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri kanalıyla kendisine ileteceği talebi üzerine, Federasyon'un ve onu oluşturan birimlerin, bu Protokol'ün 1. maddesinin 1. fıkrası çerçevesinde uygulamaları gereken herhangi bir belli Sözleşme hükmünün yasama kararları veya diğer önlemlerle, ne oranda uygulandığına dair bilgi verecektir.

7. Madde

Çekinceler ve Duyurular

1. Taraf olma sırasında, her Devlet, işbu Protokol'ün 4. maddesi ve Sözleşme'nin 1, 3, 4, 16 (1) ve 33. maddelerinin dışında kalan hükümlerinin, işbu Protokol'ün 1. maddesi uyarınca uygulanması konusunda, Sözleşmeye taraf Devletin söz konusu madde çerçevesinde koyacağı çekincelerin, Sözleşme'nin kapsamına giren mültecilere uygulanmaması koşulu ile, çekinceler koyabilir.

2. Sözleşme'ye Taraf Devletlerce, Sözleşme'nin 42. maddesine uygun olarak duyurulan çekinceler, geri alınmadıkları sürece, işbu Protokol uyarınca bu devletlerin üstlendikleri yükümlülükler için uygulanacaktır.

3. Bu maddenin 1. fıkrasına uygun olarak çekince koyan bir Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne hitaben göndereceği bir bildiri ile bu çekinceyi her zaman için geri çekebilir.

4. Taraf bir Devlet'in, Sözleşme'nin 40. maddesinin 1. ve 2. fıkraları uyarınca yaptığı duyuruların, Protokol'e taraf olurken ilgili Taraf Devletçe Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne aksine bir bildiride bulunmadığı takdirde, işbu Protokol bakımından da,

yürürlükte olacağı kabul edilecektir. Sözleşme'nin 40. maddesinin 2. ve 3. fıkraları ile 44. maddesinin 3. fıkrası hükümlerinin bire bir (mutatis mutandis) yürürlükte olacağı kabul edilecektir.

8. Madde

Yürürlüğe Girme

1. İşbu Protokol, altıncı taraf olma belgesinin ulaştığı gün yürürlüğe girecektir.
2. İşbu Protokole altıncı taraf olma belgesinin ulaştırılmasından sonra katılan her Devlet için Protokol, katılma belgesinin bu Devlet tarafından ulaştırıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.

9. Madde

Taraf Olmaya Son Verme

1. Herhangi bir Taraf Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne göndereceği bir bildiri ile işbu Protokol'e Taraf olmaktan herhangi bir zamanda vazgeçebilir.
2. İlgili Taraf Devlet için, böyle bir vazgeçme, bu vazgeçiş bildirisinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından alındığı tarihinden bir yıl sonra geçerli olacaktır.

10. Madde

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Duyuruları Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, yukarıdaki V. maddede Adı bahsedilen Devletleri, işbu Protokol'ün yürürlüğe giriş tarihinden, taraf oluşlardan, konan çekincelerden, geri çekilen çekincelerden, taraf olmaktan vazgeçmelerden ve bunlarla ilgili duyurularla bildirilerden haberdar edecektir.

11. Madde

Birleşmiş Milletler Sekreterliği Arşivinde Saklanma Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinleri aynı derecede geçerli bulunan işbu Sözleşme'nin, Genel Kurul Başkanı ile Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından imzalanmış bir örneği, Birleşmiş Milletler Sekreterliği arşivlerine gönderilecektir. Genel Sekreter işbu Protokol'ün onaylanmış örneklerini Birleşmiş Milletler üyesi bütün Devletlere ve yukarıda V. maddede bahsi geçen diğer Devletlere gönderecektir.